

JULIANA BUHRING

IK FIETS DOOR

Het inspirerende verhaal
van de vrouw die als eerste
de wereld rondfietste

Proloog

22 december 2012

Een rumoerige menigte fietsers en motorrijders heeft zich verzameld voor de bar in het stadje Cardito aan de rand van Napels. Iedereen wil foto's nemen, maar ik snak naar een goede espresso. 'Langs de route staan groepjes fietsers die je graag willen ontmoeten,' zegt Antonio in mijn oor. Hij kijkt op zijn horloge terwijl ik aan de bar een shotje sterke, geurige koffie achteroversla. Het is een typisch Napolitaanse bar, waar ze warme *cornetti* serveren en ook lootjes en sigaretten verkopen, met felle tl-verlichting en een kleine televisie die is afgestemd op een voetbalwedstrijd. Ik ben intens gelukkig. De afgelopen vijf maanden heb ik een goede Napolitaanse espresso zó gemist!

'Mensen zullen proberen je te laten stoppen om foto's te nemen, maar je moet echt doorrijden. Er is geen tijd voor oponthoud. Niet stoppen, dat is belangrijk. Om twaalf uur moet je op het Piazza Plebiscito zijn.' Als mijn logistiek manager heeft Antonio bijna alle stress van mijn fietstocht rond de wereld opgevangen, 29.000 kilometer lang. Hij heeft niet één nacht goed geslapen sinds de start van de onderneming en is zo te zien evenveel kilo's afgevallen als ik. Zijn krullende zwarte haar is ongekamd en zijn

vermoeide ogen, vaak tot spleetjes geknepen alsof hij diep nadenkt, gaan schuil achter een donkere Ray-Ban. Hij had eigenlijk geen idee wat hij zich aanhaalde toen hij er net iets langer dan een jaar geleden mee instemde om de logistieke kant van mijn tocht te gaan regelen. Maar goed, ik ook niet. De eindstreep kan voor ons allebei niet snel genoeg komen.

‘Oké, ik ben klaar. Waar is Pegasus?’ Ik heb mijn fiets niet meer gezien sinds Antonio hem gisteren voor de zekerheid in een garage heeft gestald. Zijn jongere broer Riccardo komt ermee aanlopen; hij is smerig van de regen van gisteren, met aangekoekte modder op het witte carbon frame. Het leer van het zadel is hier en daar gescheurd, er zitten krassen in de lak, maar als je bedenkt hoeveel kilometers Pegasus erop heeft zitten is de staat waarin hij verkeert nog heel behoorlijk. Ondanks pech en problemen heeft hij met mij op het zadel de wereldreis volbracht. Liefkozend strijk ik over het stuur. Deze fiets is 152 dagen lang mijn reisgezelschap geweest. Ik heb vaak tegen hem gepraat. ‘Nog een laatste ritje, Pegasus,’ mompel ik nu.

De wachtende fietsers stappen op, de motorrijders laten hun motoren brullen op het ritme van ‘I Will Survive’ dat uit een speaker achter op een van de motoren schalt. Antonio springt in zijn blauwe Renault Clio. Toeschouwers op straat, achter de ramen van de huizen en op balkons, fluiten en klappen. ‘*Vai, Julie!*’ roepen ze. Ik wil weg bij al dat rumoer en die aandacht, stap op mijn fiets en zet af.

De optocht wordt de laatste zestig kilometer naar Napels gaandeweg langer. Fietsers van Schiano, het bedrijf dat me de fiets heeft gegeven, sluiten aan. We rijden naar de fietswinkel Cicali Caputo, waar ik heb geleerd hoe ik een band moet plakken en Pegasus moet demonteren. De fietsers met wie ik acht maanden

geleden begon te trainen staan daar op ons te wachten. We zijn nu met meer dan vijftig fietsers, van tienerjongens tot senioren, amateurs en profs, die me vergezellen naar de eindstreep. De politie is uitgerukt om het verkeer tegen te houden. De stoet van toeterende auto's zet het ene na het andere kruispunt af, zodat wij niet één keer hoeven te stoppen.

De sfeer is gemoedelijk. De zon breekt door het wolkendek heen als we door Pozzuoli komen, met ruïnes van de vroegere Romeinse havenstad tussen de moderne appartementencomplexen in. De zee is zilvergrijs, de stad Napels een kleurrijke klun van gebouwen in de schaduw van de Vesuvius. Ik ben euforisch en roep lachend naar de mensen die met me mee fietsen: 'Wat een schitterende dag voor een fietstocht!' Ze knikken en steken hun duim omhoog.

Een eind verderop staan langs de kant van de weg nog meer fietsers op ons te wachten. Het zijn toevallige passanten en diverse vrouwen van de Green Cycle-club. Het tempo ligt nu lager, zodat iedereen in de aanzwellende stoet ons kan bijhouden. De laatste kilometers naar het Piazza Plebiscito fietsen we over het nieuwe fietspad langs het water. De entourage verspreidt zich over de wachtende menigte vrienden en volgers op de sociale media als ik over het keienplein naar de finish fiets. Een Napolitaanse vlag wordt over mijn schouders gedrapeerd. Mensen klappen en roepen 'Brava!' Iemand die op het geïmproviseerde podium staat brult in een microfoon: 'Juliana is terúúúg!'

Antonio staat op me te wachten als ik afstap, en ik omhels hem onstuimig. 'Brava, baby!' zegt hij, en hij knijpt vertederd in mijn wang, wat hij vaak doet. Het is óns gelukt! Het is net zo goed zijn zege als de mijne. Ik heb dan wel gefietst, maar hij heeft alles gedaan om dat mogelijk te maken.

Ik word samen met Pegasus naar het podium geleid en iemand houdt een microfoon onder mijn neus. Ze willen duidelijk dat ik iets zeg, maar ik kan niets bedenken. Alles voelt zo surrealistisch. Ik ben rond de wereld gefietst en kan nog steeds niet geloven dat het echt voorbij is. Ik voel de pijnlijke schaafwond op mijn dijbeen van de val van gisteren. Mijn tenen zijn bevroren geweest en nog steeds zwart, met blaren overdekt. De huid van mijn gezicht is ruw geworden door de zon en de wind. Lichamelijk sta ik op instorten. Op dit moment, nu ik bij de eindstreep sta tussen een klappende en juichende menigte, lijken alle tegenslagen, de ziekten, de uitputting, de kou, de honger, de pijn en alle tranen net een droom die nooit echt is gebeurd.

Toch is het allemaal wél gebeurd, tegen ieders verwachtingen in. Zonder een sponsor of financiële steun, zonder ondersteuning van een technisch of medisch team, na niet meer dan acht maanden training op een fiets. Niemand geloofde dat ik het zou halen, zeker niet helemaal de wereld rond, met een gemiddelde van 200 kilometer per dag. Ik was geen atlete, geen fietser. Niets maakte me geschikt voor zo'n enorme onderneming. Niets behalve wilskracht en de vastberadenheid om de finish te halen, wat er ook gebeurde. Ik ben op weg gegaan om te bewijzen dat alles mogelijk is, dat we in staat zijn om dingen te doen die veel groter zijn dan wijzelf.

D-Day

De hele tocht was vijf maanden daarvoor op een grijze ochtend in juli begonnen. Volgens de weersverwachting zou het gaan regenen, en zware wolken pakten zich samen boven de menigte van vrienden en nieuwsgierige voorbijgangers op het Piazza Plebiscito, een van de grootste pleinen in Europa. Dit centrale plein in Napels, met de indrukwekkende negentiende-eeuwse façade van het koninklijk paleis aan de ene kant en de neoklassieke kerk van San Francesco di Paola aan de andere, leek mij het vanzelfsprekende startpunt van mijn avontuur.

‘Ben je er klaar voor?’ vroeg Antonio terwijl we ons een weg baanden door de menigte supporters, fotografen en journalisten die waren gekomen om me uit te zwaaien. Het was natuurlijk een hypothetische vraag. Kan iemand ooit ‘klaar’ zijn voor iets zoals dit? Ik zeker niet, was de gangbare mening. Het enige wat

ik had waren een paar duizend euro, een fiets en een droom.

Een droom die uit verdriet was voortgekomen. Het soort verdriet dat je ouder en triester maakt – of je verandert, een drijfveer wordt voor een ingrijpende verandering in je leven.

Ik had Hendri Coetzee acht jaar eerder leren kennen in de Rock Garden, een nachtclub in Kampala. Ik stond met mijn rug tegen de bar met een groep vrienden te praten, half beschenen door de neonverlichting. Hendri dronk Red Bull met wodka aan de rand van de duisternis toen we oogcontact maakten en elkaar heel erg lang bleven aankijken. Het was alsof hij deze onverwachte ontmoeting niet wilde onderbreken door weg te kijken. Wat kan ik me die ogen nog goed herinneren – helder blauw, zelfs in die halfduistere club. Langzaam kwam hij naar me toe, zonder het oogcontact te verbreken, totdat hij vlak voor me stond.

‘Je kunt je ogen niet van me afhouden,’ fluisterde ik.

‘En jij verlangt ernaar om me te zoenen,’ antwoordde hij.

Misschien hebben we meer tegen elkaar gezegd, maar dat kan ik me niet herinneren. Onze handen, die samenzwoeren met onze ogen, vonden elkaar. We liepen zonder verder nog een woord te zeggen weg, weg bij de beschonken bezoekers. Op dat moment bestond er niets en niemand anders.

Hendri was een ontdekkingsreiziger. Hij had onder andere een 1500 kilometer lange wandeltocht langs de Oost-Afrikaanse kust gemaakt, talloze verkenningstochten naar de onbekende wildernis van het continent georganiseerd, en over de Witte en de Blauwe Nijl expedities geleid van de oorsprong naar de monding van deze rivieren. Hij noemde zichzelf gekscherend de ‘grote blanke ontdekkingsreiziger’. Ik noemde hem liever de ‘riviergod’, en als je had gezien hoe behendig hij in zijn oranje kajak stroomversnelingen van categorie V bedwong, zou je begrijpen waarom.

Onze latere ontmoetingen waren even kort en heftig, zonder verwachtingen over een gezamenlijke toekomst. Het was een reeks volmaakte momenten die, net als onze eerste ontmoeting, altijd een beetje onwerkelijk leken. Hij werkte als gids voor een reisbureau in Jinja, gespecialiseerd in wildwaterkajakken over de stroomversnellingen van de Nijl. Ik woonde destijds in Kampala, waar ik overdag werkte als een verkapte missionaris – ik verdeelde voedsel en medicijnen over weeshuizen en scholen – en 's avonds optrad als professionele gogodanseres om geld te verdienen. Hendri had gehoord dat er in de Rock Bar buitenlandse meisjes dansten, en was een paar weken voordat we elkaar leerden kennen met een vriend naar de club gegaan om ons te zien dansen.

De laatste keer dat ik hem persoonlijk zag, bereidde hij zich voor op een nieuwe Nijl-expeditie van bron tot monding, een traject van 6700 kilometer, waarmee hij in de voetsporen zou treden van de Amerikaanse ontdekkingsreiziger John Goddard. Na zijn vertrek nam mijn leven een volkomen andere wending. Ik ging weg uit Kampala, schreef een boek, werd iemand anders. We hadden jarenlang geen contact.

Ik was in Londen, op bezoek bij een vriendin die ook in Kampala had gewoond, toen ik Hendri's profiel zag op haar Facebook-pagina. Ik stuurde hem een verzoek om vrienden te worden en hij antwoordde direct.

'Wel heb je ooit. Ik had never nooit verwacht dat ik nog iets van je zou horen. Ik moest een paar weken geleden aan je denken. Op een leuke manier, zeg ik erbij.'

Hij was net terug van een solo-expeditie door Congo en kon zijn draai niet vinden in het 'gewone' leven. Ik begreep dat gevoel; ik had me zelf nooit ergens echt thuis gevoeld. We begonnen re-

gelmatig te corresponderen. Het was alsof we elkaar gisteren nog hadden gezien, maar ook alsof er een heel mensenleven was verstreken. In de vijf jaar daarvoor was ons leven enorm veranderd, maar tussen ons was eigenlijk alles hetzelfde gebeven.

Het onderwerp vrijheid was voor ons allebei belangrijk. Hoewel we er beiden op een andere manier naar hadden gestreefd, trokken we dezelfde conclusie. *Je had het een tijdje geleden over vrijheid*, schreef hij in het begin van onze correspondentie. Hij had inmiddels mijn eerste boek gekocht en gelezen, een beschrijving van mijn jeugd bij de beruchte sekte Children of God. Hij schreef verder:

Ik wist niet dat dit issue zo belangrijk voor je is. Viktor Frankl is een psychiater die ik enorm bewonder. Hij zei: 'We kunnen ons bestaan door middel van werk, liefde of lijden zin geven.' Misschien hebben de mensen die het zwaarst lijden de grootste kans om zingeving te vinden. Jij kunt die vraag beter beantwoorden dan ik. Frankl concludeert dat 'lijden onvermijdelijk' is, en dat het 'de laatste vrijheid van de mens' is om te kiezen hoe je op je eigen lijden reageert. Als iemand die zijn leven lang naar vrijheid heeft gezocht, kan ik zeggen dat niets zo moeilijk is als het bereiken van die vrijheid.

Elke e-mail, elk bericht dat we uitwisselden, was als water voor een uitgedroogde zwerver. Hij raakte mijn wilde kant, de rebel, de sociale buitenstaander. Hoewel we op twee verschillende continenten woonden, waren zijn woorden voor mij meer waard dan die van ieder ander. We waren niet meer dan verre vrienden voor elkaar, en toch was die vriendschap belangrijker voor me dan die van al mijn beste vrienden tezamen.

In een paar maanden tijd kregen we een steeds hechtere relatie, alsof we beiden voelden dat we niet veel tijd hadden, dat we afkoersten op een botsing met het lot.

Ik denk dat we allebei weten dat jij en ik misschien alleen een symptoom zijn van deze aantrekkingskracht, niet de oorzaak ervan, schreef hij in een mail.

Dat we elkaar uit wanhoop opzoeken, omdat er een minieme kans is dat iemand die anders is dan alle anderen misschien wel precies de persoon is die we zoeken; een laatste redmiddel nadat we overal hebben gezocht. Voor roekeloze mensen zoals wij zou het pijnlijk kunnen zijn om deze theorie te testen. Wij hebben moeite met langzaam en aarzelend. Heftigheid is onze tweede natuur. Toch denk ik dat we elkaar veel te vertellen hebben en dat we veel met elkaar kunnen delen. Onze relatie is zo intens.

Hij maakte plannen voor een nieuwe expeditie met twee Amerikaanse kajakkers; ze zouden een van de minst verkende rivieren in Congo afzakken. Hij zou met oud en nieuw terug zijn, dus boekte ik een vlucht naar Oeganda op 30 december. We hadden afgesproken om elkaar te zien en te kijken hoe het liep.

Op 3 december 2010 logde ik in op Skype. Hij was online en wachtte op me.

Hendri: Ik dacht net aan je.

Juliana: Ik had opeens het gevoel dat ik je moest skypen.

Hendri: Gelukkig.

Juliana: Waar ben je?

Hendri: In Kalemie, Congo. Ik zit hier al een paar dagen

vast omdat ik moet wachten op een reisvergunning.

Juliana: Maar je hebt nog steeds internet! Afrika blijft het continent van de ultieme tegenstrijdigheden.

Hendri: Ik moet al de hele dag heel erg aan je denken.

Juliana: Wonderlijk. Ik ook aan jou.

Hendri: Wanneer heb ik het geluk?

Juliana: Welk?

Hendri: Dat ik jou kan zien.

Juliana: Ik kom op de 31ste aan.

Hendri: Een beter motief om een expeditie te overleven is er niet.

Juliana: Het zal je geraden zijn. Ik wacht op je. Een maand voelt als heel erg lang.

Hendri: Je voelt zo dichtbij. Echt verbazingwekkend. Er staan alleen nog een paar nijlpaarden en wilden tussen ons in. Ik ga haast maken.

Juliana: O fijn. Doe maar goed je best. Ik ga mijn best doen om mezelf naar Afrika te krijgen.

Hendri: Snel.

Juliana: Ja.

Hendri: Dit is tot aan het einde van de tocht waarschijnlijk de laatste keer dat ik internet heb. Drie tot vier weken als alles ongeveer volgens plan verloopt.

Juliana: Kom alsjeblieft heelhuids terug. Ik wil je helemaal.

Hendri: En je krijgt me helemaal.

Juliana: :)

Hendri: Slaap lekker. Droom maar van me. Ik droom van jou.

Juliana: Ik droom vaak van je. Je bent nooit lang uit mijn gedachten.

Hendri: Je hoort van me zodra ik terug ben in Oeganda.

Juliana: Oké. Tot dan.

Hendri: Liefde en licht.

Juliana: Ik wens je een veilige reis, mijn riviergod.

Toen ik op 8 december 's ochtends wakker werd, logde ik in op Facebook met een kop koffie in mijn hand. De nieuwsfeed stond vol met condoleances voor Hendri, afgewisseld met uitingen van schrik en ongeloof. Ik stuurde direct een bericht aan een gemeenschappelijke vriend. 'Wat is er aan de hand? Wat is Hendri overkomen?'

'Hij peddelde over de Lukuga, vlak achter de twee Amerikaanse kajakkers met wie hij samen was. Opeens dook er uit het niets een reusachtige krokodil op, die Hendri uit zijn kajak sleurde. Zijn lichaam is niet gevonden,' vertelde onze vriend me. 'Ik ben zo geschrokken dat ik het nog niet kan verwerken. Hendri is de dood altijd te snel af geweest. Ik kan niet geloven dat het waar is.'

Ik staarde roerloos voor me uit. Ik kon of wilde het ook niet geloven. Natuurlijk was het niet waar. Hij zou ergens uit de rivier kruipen, met die innemende glimlach van hem en een verse krokodillenhuid die hij achter zich aan sleepte.

Toen het nieuws eindelijk tot me doordrong, stortte ik compleet in. De eerste paar dagen bleef ik in bed, in foetushouding, huilend. Ik bleef eindeloos zijn naam zeggen, alsof ik hem op die manier terug kon krijgen. Soms dacht ik dat er in mijn droge, dikke ogen geen tranen meer over waren en dacht ik: Vandaag voel ik me beter. Vandaag huil ik niet meer. Maar dan kwam er een of andere herinnering boven en kromp ik weer hevig snikkend in elkaar, werd mijn zicht wazig, begon de kamer te draaien en snakte ik naar adem.

Lees verder in *Ik fiets door*

Eerste druk augustus 2017

Oorspronkelijke titel *This Road I Ride*

First published in Great Britain in 2016 by Piatkus

Copyright © 2016 Juliana Buhring

The moral right of Juliana Buhring to be identified as the author of this work has been asserted by her in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2017 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Ineke van Bronswijk

Omslagontwerp Baqup

Foto's omslag en binnenwerk opgenomen met dank aan Juliana Buhring

Opmaak binnenwerk Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN 978 90 261 4192 8

ISBN e-book 978 90 261 4193 5

NUR 320

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.